

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Mejuffrouw A. Roes, Heerenweg 15, Heemstede, verzoekt allen, die met leed-
wezen het natuurschoon in hun omgeving zien ten gronde gaan, om toezending van
foto's, die goed weergeven wat er van mooie plekjes, liefst van vroeger bekende
punten en buitenplaatsen, met slechten wil gemaakt is; zoo mogelijk met een afbeel-
ding van den vroegeren toestand er bij. De foto's moeten duidelijk en mooi zijn,
want ze zijn bestemd, om te worden gereproduceerd in een brochure der Ver. tot
Beh. v. Natuurmonumenten.

Hazelworm in Gorinchem. — Te Gorinchem is 27 Juni door den Heer Y. Lubbrink ge-
vonden een hazelworm, grijsbruin, 30 c.M. lang, met afgebroken staart. De vindplaats, een
2 H.A. groot stukje weiland, gelegen aan den binnenkant van den bazaltdijk, die Merwede
en vluchthaven scheidt, en slechts langs de, gedeeltelijk onderbroken, wallen voor een van
den landkaart komend dier te bereiken, lijkt mij wel merkwaardig.

A. W. VAN 'T HOFF.
biol. doct.

Adder in Drente. — Den 22 Juli werd ik bij Schipborg aan het brugje door een familie
te hulp geroepen. Hun zoontje van 10 jaar was door een adder in de middelste toonen ge-
beten. Tusschen de kleine wondjes werd de huid al blauw, maar het zwol nog niet op. Het
leek me het veiligst er niet aan te knoeien en ik ried den vader aan dadelijk per rijwiel, met
zijn zoon voorop, naar den dokter te Zuidlaren te gaan, wat in een kwartier kon. Hoe het
afliep vernam ik niet. Uitzuigen ontried ik, afbinden kwam me niet gewenscht voor, daar
de arts niet ver afwoonde. Evenmin het te drinken geven van alcohol in de herberg, wat
niet zoo afdoend is als heelkundige hulp.

VAN VELDHUYZEN.

Merel als hollenbroeder. — Ik wilde U als bijzonderheid melden dat een merel nestelde
in 'en hollen boom, de jongen zijn op uitvliegen.

Bussum, Koningslaan 50, 28 Mei '23.

J. POMP.

Waarnemingen van de G. N. C. „Paris”. Eind Augustus vonden wij op Terschelling
o.a. *Craterellus sinuosus*, *Peziza seutellata* en *aerugmosus*. Te Leeuwarden vloog op 31
Augustus een troepje van 15 gierzwaluwen. Sinds 28 Augustus zingt tjiptjaf weer gere-
geld te Veendam. In het plantsoen ontmoetten wij er op 31 Aug. zwervende meezen,
twee ijsvogels en een aantal gierzwaluwen; den volgenden dag veel zwartkopmeezen en
boomklevers.

Groningen, 5 September 1923.

H. v. DIJKEN.

„Antonie van Leeuwenhoek” 1723—26 Augustus—1923. Den 26 Augustus was het
200 jaar geleden, dat te Delft één van onze grootste biologen „Antonie van Leeuwenhoek”
op bijna 91-jarigen leeftijd overleed. Hij werd den 24sten Oct. te Delft geboren en den
4den Nov. in de Nieuwe kerk aldaar gedoopt. Tot zijn 16de jaar is hij op school geweest
en daarna schijnt hij eenigen tijd boekhouder en kassier bij een lakenhandelaar te Amster-
dam geweest te zijn. Hier woonde toen de apotheker Swammerdam, die een uitgebreide
verzameling op natuur-historisch gebied bezat en gaarne jongelui, die zich voor dezen
tak der wetenschap interesseerden voorthielp. Waarschijnlijk is Swammerdam ook voor
Leeuwenhoek het middel geweest om bij hem de liefde voor natuuronderzoekingen op te
wekken. Op 21-jarigen leeftijd keerde hij naar Delft terug en huwde daar met Barbara de
Mey. Uit dit huwelijk zijn 5 kinderen voortgekomen n.l. 3 zoons en 2 dochters, die allen

jong stierven op de oudste dochter na, Marie, die 22 Sept. 1656 geboren is. Twaalf jaar is hij met dezen vrouw in den echt verbonden geweest, toen deze hem door den dood ontviel. Vijf jaar later huwde hij opnieuw, thans met Cornelia Swalmius. Uit dit huwelijk werd één kind geboren dat spoedig stierf. Den 26sten Maart 1660 werd hij aangesteld tot Kamerbewaarder der Kamer van Heeren Schepenen van Delft. Deze betrekking verschafte hem veel vrijen tijd en zodoende kon hij zich nu met hart en ziel aan zijn lievelingstudie wijden.

Zijn eerste werk heeft wel bestaan in het verbeteren der microscoop. Zijn grooten naam heeft hij zich dan ook meest verworven door de ontdekkingen met zijn zelfvervaardigde microscopen gedaan. Met deze microscoop is hij in staat gesteld, diertjes te ontdekken en nader te bestudeeren, wiens bestaan men vroeger zelfs niet vermoedde. Hij ontdekte hiermede diertjes in het water van een regenton, die tienduizend maal kleiner waren dan de door Swammerdam ontdekte watervlooien. Deze diertjes werden later afgietseldiertjes of infusoriën (infuus = afgietsel) genoemd. Hij begreep echter niet hoe deze diertjes zich in een afgedekten ton niet bevonden en in één die aan de open lucht was blootgesteld wel. Men wist toen n.l. nog niet dat deze diertjes zich konden inkapselen en zodoende door den wind verspreid worden. Ook de zoetwaterpolippen werden door Leeuwenhoek voor het eerst gezien. Een aardig stukje over deze ontdekking schreef wijlen E. Heimans in het bekende boekje „In sloot en Plas”. De bacteriën werden ook door dezen grooten onderzoeker ontdekt. Leeuwenhoek verrijkte verder de wetenschap nog met verscheidene nieuwigheden, waarvan nog genoemd kunnen worden, de ontdekking van de bloedlichaampjes, de dwarsstreping der spiervezels, de jaarringen bij boomen en het ontstaan der Galappeltjes.

De brieven waarin hij zijn ontdekkingen en waarnemingen beschreef, stuurde hij aan de Royal Society te Londen, waarvan hem in 1690 het lidmaatschap werd aangeboden. Ook 26 microscopen werden door hem, aan deze Society gezonden. Enkele van deze microscopen schuilen er misschien nog in een verborgen hoekje van het Britsch Museum. Zestien jaar na den dood van Leeuwenhoek werd door zijn dochter in de Oude Kerk te Delft, waar hij den 31sten Augustus 1723 begraven was, een grafmonument opgericht.

Nat. Hist. vereen. „Antonie van Leeuwenhoek”.

Broeden van de Houtsnip. — Misschien interesseert het u te vernemen, dat in een mij toebehoorend bosch, gelegen onder Brummen in Gelderland een houtsnip heeft gebroed. Mijn jachtopziener ontmoette den vogel met de jongen, die nog klein waren een paar dagen geleden in een slecht stuk haver, midden in het bosch gelegen. Het blijkt mij, dat de vogels er verleden jaar ook gebroed hebben; wat er toen van de jongen is terecht gekomen, weet ik niet. Opmerkelijk is het, dat in den trektijd op de drijfjachten in dat bosch altijd meer houtsnippen worden gevonden dan in de omliggende bosschen.

Worth-Rheden.

Mr. J. G. WURFBAIN.

De Gifmengers. — 'n Proef met jonge merels. 'n Nest met jongen, die op 't punt van uitvliegen waren, zette ik in 'n kooi in den tuin. De kleintjes maakten 't bijzonder goed ze waren springlevend en onverzadigbaar. 't Was echt jolig volkje! En nu! twee dagen later, bij m'n eerste morgenbezoek, vind 'k ze alle vijf dood . . .

Booze tongen fluisteren, dat de oude merel ze vergiftigd heeft! Is dat vuige laster, of misschien droeve werkelijkheid?

Maastricht, 2 Juli 1923.

A. F. BEEK.

Het verhaaltje, dat de oude dieren hun jongen zouden vergiftigen, om ze te bevrijden van den smaad der gevangenschap, wordt over de heele wereld verteld, en ik schaam mij te moeten erkennen, dat zelfs Thompson Seton er aan heeft mee gedaan. Kindermoord onder deze omstandigheden veronderstelt een ontwikkeling van verstand en gemoedsleven, die we bij geen enkel dier kunnen verwachten. Zoek altijd eerst naar „nuchtere” verklaringen. Deze jonge merels kunnen verkleumd zijn. Ook is het mogelijk, dat de ouden ze onder de nieuwe omstandigheden niet dikwijls genoeg hebben kunnen voeden, want dat